

A mentorprogram többszintű
értelmezése – a mentorok és a
mentoráltak véleménye és
nézőpontjai

HuCER 2021. Tanuló társadalom.
Oktatáskutatás a járvány idején.
2021. 05. 27-28.

Készítette:

Boda Vivien Lilla és Horváth Gergely

Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészet- és
Társadalomtudományi Kar

A programról

2019-ben indult, az IFKA, EMMI, KK és a HÖÖK kezdeményezésében

A PTE az első 4 egyetem egyike, ahol elindult a mentorképzés

A program célja a kistérségi hátrányos helyzetű diákok mentorálása, segítése

A 2020/21. TANÉV II. FÉLÉV SZÁMOKBAN:

9
EGYETEM

69
TELEPÜLÉS

549
MENTOR

2326
MENTORÁLT

Általános információk

A programba való csatlakozás:

- Egyetemista hallgatók
- Elméleti képzés
- Jelentkezés és szerződéskötés

Mentorálási terep:

- Magyarmecske, Baranya megye, Ormánság (300-350 fő)
- Csányoszró, Gilvánfa, Gyöngyfa, Kisasszonyfa és Magyartelek – a diákok a környező településekről érkeznek
- A térségi elhelyezkedés növeli a hátrányok felhalmozódását

A program céljai:

- tanácsokkal és útmutatással lássa el a diákokat, illetve
- bátorításával hozzájáruljon a mentorált képességének és személyiségének fejlődéséhez.
- Formális, csoportos mentorálás, egy mentor több fiatal mentorálttal foglalkozik

Mentorálás Magyarmecskén

- Mecske Pécstől 30 km-re található
- Kistelepülés, maximum 300 fő
- Kis létszámú iskola, osztályonként maximum 20 fő
- A diákok 85%-a HH és HHH-s helyzetű

Kutatói célok

- Reflexió az elmúlt négy félév munkájára
- A mentori munka többszintű elemzése – mikrokutatás formájában, amely egy intézmény mentorainak munkáját érinti
- A mentoráltak bevonása az értékelési folyamatba
- A sikeres jó gyakorlatok feltérképezése
- Fejlesztendő területek felmérése
- A folytatás szükségességének vizsgálata a középiskolában

Szintézis a mentorálási gyakorlat értékelésének jegyében

Módszertan

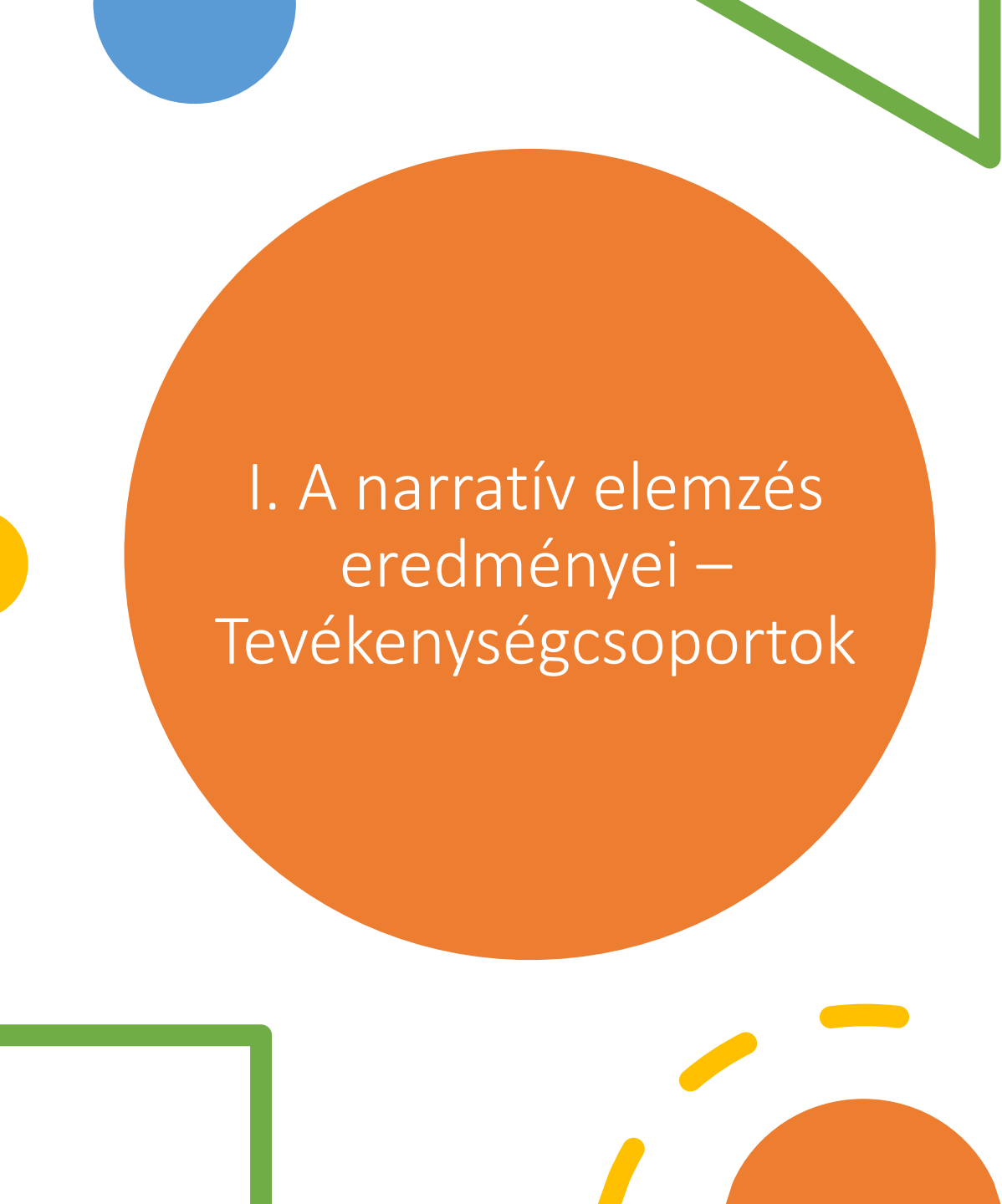
I. Narratív elemzés – a kurzuszáró dokumentumok (egyetemi oktató értékeléséhez) és a heti beszámolók (a program felületére feltöltött elszámolások)

II. Kérdőív a mentoráltak megkérdezésével – a program értékelése (lekérdezés időpontja: 2021. február, szemeszternyitás)

III. Önreflexió, társas reflexió (mentor- és kutatótársi), célcsoport (mentoráltak) megkérdezése

Eredmények - szintézis

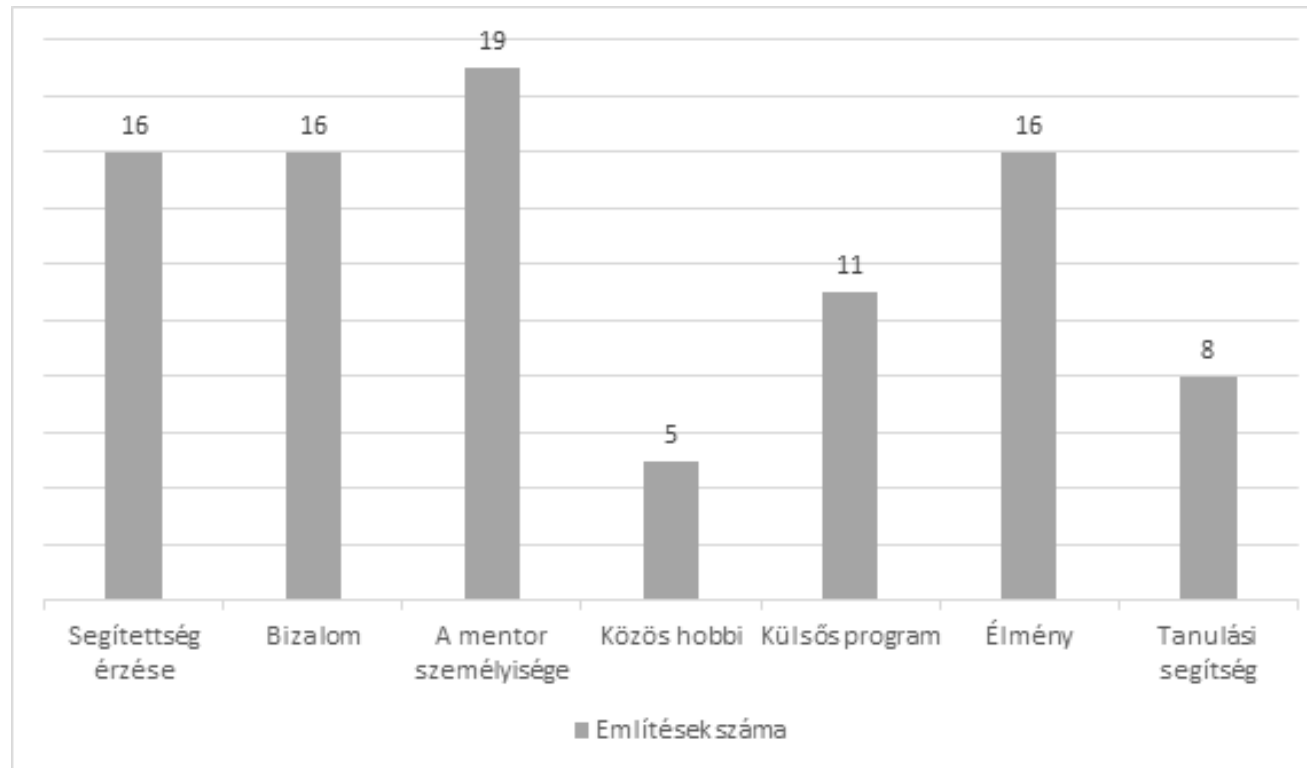

I. A narratív elemzés
eredményei –
Tevékenységcsoportok

Reflexió a gyakorlatra

- Csoportalakítás
- Helyhez kötött mentorálás
 - Tanulássegítés
 - Prevenációs és tematikus foglalkozások
- Családlátogatás
- Közösségi mentorálás
 - Kirándulások
 - Nyíltnapok

II. A kérdőív tartalomelemzésének eredményei

- A kérdőívünk eredményei rávilágítottak arra, hogy a kért értékelő fogalmazásokban mentoráltjaink mely elemeket említették a leggyakrabban.
- A mentoráltaknak fontos, hogy valaki segíti őket, mentorukhoz bizalommal fordulhatnak.
- A külsős programok, közös élmények megerősítették elköteleződésüket a program iránt.

A két adatcsoport összevetése

- A ***mentoroktól származó idézetek*** a mentorálási gyakorlatba engednek betekintést
- A mentoráltak idézeteit **változtatás nélkül**, esetenként helyesírási hibákkal együtt közöljük
- A kiemelt beszámolók megmutatják ***a mentori munka fő aspektusait***
- A ***diákoktól származó vonatkozó idézetek*** megerősítik a mentori reflexiót és a tevékenységek hasznosságát.

Megismerkedés és csoportalakítás

A mentorcsoportok kialakítása sikeres volt, de reflexiónk szerint több időt lett volna szükséges szánni az ismerkedésre.

„[...] Az egész napot kint töltöttük az intézményben, ahol segítségünkre voltak azzal, hogy nekünk adták az egész napot. Így jobban **megismerkedhettünk a gyerekekkel és elkészítettük a nap végére a csoportbeosztást.** [...] A nap végére a gyerekek kívánsága és az általunk kijelölt szempontok szerint **kialakítottuk a mentorcsoportokat.** A nap végén ezekben a kiscsoportokban ismerkedtünk meg még jobban mentoráltjainkkal. [...] Jól esett, hogy ennyire felhőtlenül játszottak és **örömmel fogadtak minket**” (TM heti dokumentáció, 2019. november 8.).

Helyhez kötött
mentorálási
tevékenységek

Tanulássegítés

A tanulássegítés során fontos, hogy illeszkedjünk a gyerekek igényeihez. Az iskolai mentorálás előnye, hogy művészeti órákon, a sportban is támogathatjuk a gyerekeket.

Reflektív beszámoló

„[...] A tanulószobákról a mentoráltjaimat **kiscsoportban** vittem el, hogy átnézzük a héten feladott feladatokat, illetve megnéztem, hogy **miből van szükség segítségre**. A gyerekek a héten írtak néhány témazáró dolgozatot, volt olyan mentoráltam, akinek nagyon jól sikerült és örömmel számolt be róla, de sajnós volt olyan is, akinek nehézségei voltak. [...] egyik mentoráltam, **„A.” trombita próbáját látogattam meg, örültem neki, hogy elhívott és azt láttam rajta, hogy nagyon boldog, hogy megnéztem**” (TM heti dokumentáció, 2020. február 21.).

Kérdőív válaszai

- „Akkor szoktam kérni a segítségét ha pl: témazáró dolgozatot írok.”
- „és segít a tovább tanulásban is.”

Prevenációs foglalkozások

Mentorként nagy hangsúlyt fektetünk a diákok felkészítésére. A prevenációs foglalkozások során igyekszünk felkészíteni őket a kisközösségeken túli életre

Reflektív beszámoló	Kérdőív válaszai
<p><i>„A heti mentorálás során a helyes internet használatról és az internet veszélyeiről beszélgettem a mentoráltjaimmal. Az interneten talált kisfilm megnézése után mindenki elmondhatta, hogy mire használja az internetet, illetve megmutattam nekik, hogy a közösségi oldalakon található profiljaikat hogyan tudják priváttá tenni. A lányok nagyon érdeklődtek a téma iránt, és elmondásuk alapján sok új információt sikerült átadnom nekik a témával kapcsolatban” (TM heti dokumentáció, 2020. március 4.).</i></p>	<ul style="list-style-type: none">• <i>„Ő mindig segít és tanácsot ad.”</i>• <i>„Sok érdekes tanácsokkal lát el minket/engem.”</i>

Családlátogatás

A szülőkkel való kapcsolattartás segíti a munkánkat a programok szervezésében és abban, hogy a család felől is megerősítést kapjunk munkánk hasznosságáról.

Relfektív beszámoló

*„A szülőkkel való kapcsolattartás és pozitív kommunikáció nagy segítségemre volt az eddigi munkám során. **A szülők támogattak a kirándulások szervezése során és a távmentorálási időszakban némelyikükkel szintén tartottam a kapcsolatot. Különösen nagy eredménynek tartottam, amikor egyik mentoráltam édesanyja hívott fel és megköszönte segítségemet, sokat jelentett, hogy a szülők is látják az értelmét annak, amit csinálok**” (Kurzuszáró reflexiós levél, 2020. június).*

Kérdőív válaszai

„Mert jó, hogy az anyukámon és a barátaimon kívül is tudok máshoz fordulni ha segítség kell!”

Közösségi mentorálási tevékenységek

Kirándulás

A kirándulások finanszírozását a program biztosítja.
A külsős programok nagyban hozzájárultak sikerességünkhöz, hiszen élményteli napokat tölthettünk mentoráltjainnak.

Reflektív beszámoló	Kérdőív válaszai
<p>„...Szombaton reggel nyolcra érkeztem a Pécsi Tanodába, ami a program helyszínét biztosította. Ott A-val, a hetedik osztály mentorával kipakoltuk a vásárolt dolgokat (a hetedik osztály is bevásárolt) és előkészítettük a termeket a játékokhoz. 9 után megérkezett az osztály és a mentortáltjaim. A mentoráltjaim közül csak R. és K. tudtak eljönni az élménynapra, N. és J. sajnos betegség miatt otthon maradt. Az ebédre rendelt pizza megérkezéséig a jó időhatására kint az udvaron mozgásos aktivizáló játékokat játszottunk az osztállyal. Ebéd után pedig felmentünk a Tettyére és ott sétáltunk egy nagyot. Onnan már hazavittük a gyerekeket, mindenkit a saját falujába. „ (2021. Február 22.)</p>	<p>„A legutolsó program tetszett a legjobban. Játszottunk, sétáltunk vidám volt a hangulat.”</p> <p>„Szuper érdekes programok vannak nagyon jól érzem magam.”</p> <p>„Az utolsó program, a társaság is és a helyszín is nagyon jó volt. Sétáltunk, játszottunk.”</p>

Bekapcsolódás a civil szférába

A mentorálás során fontos számunkra, hogy a hasonló munkakörben dolgozó civil segítőkkel is felvegyük a kapcsolatot, akik sokat tesznek azért, hogy diákjaink rezilienssé váljanak.

*„Pénteken a gilvánfai tanodában, illetve a pécsi Hősök terei tanodában dolgozó egyetemista társamon keresztül volt szerencsém becsatlakozni egy össz-tanodai sportnap programjába, ahol a mentoráltjaim közül Á. is részt vett, mint a gilvánfai tanoda egyik tanulója. A program Pécsen a tanodában került megrendezésre. **A program során a gyerekekkel tudtam beszélgetni, illetve külön öröm volt számomra, hogy Pécsre jött M. anyukája is, aki a tanodában dolgozik.** M. anyukájával kifejezetten hasznos és jó volt beszélgetni. [...]*

*A program másik haszna az volt, hogy sok emberrel és másik iskolák gyerekeivel is találkoztam, **a tanoda dolgozóival beszélgetve a mentoráláshoz sok gyakorlatba is átültethető jó-gyakorlatot tudtam meghallgatni, remélem ez főképp Á.-val hasznos tudásba fordítható tapasztalat lesz.**” (2020. október 16.)*

Járvány idején...

Online mentorálás

A mentorálás a járványidőszakban sem szakadt meg, azonban sok nehézséget tartogatott. Az eszköz, internethiány nehezítette munkánkat, de törekedtünk a folyamatos kapcsolattartásra.

Reflektív beszámoló

„A héten az online mentorálás keretein belül tartottam a kapcsolatot a mentoráltjaimal. N.-t sajnos még mindig **nehezen érem el**, ezzel kapcsolatban a héten fogom keresni az osztályfőnököt. **Tanulásbeli segítséget is kértek** a mentoráltjaim a héten. K. és R. együtt tanultak, de a biológia házi feladatban elakadtak, így hozzám fordultak.” (2020. április 14.)

Kérdőív válaszai

„**Jó, hogy tudunk beszélni így is.**”

„**Mikor tudunk rendszeren találkozni?**”

„**Jó lenne a suliba találkozni.**”

„**Biztos nem tudsz kijönni hozzánk?**”

„**Személyesen jobb lenne tanulni.**”

„**...hogya esetleg nincs velünk akkor is tartja a kapcsolatot mobil készüléken.**”

A mentoráltak mondatbefejezései:

„Örülnék annak, ha a programban tudnék maradni, mert ...

- *nagyon jól érzem magam.”*
- *mert élvezem.”*
- *nem szeretnék megválni a mentoromtól.”*
- *nagy megkedveltem a [mentort] és mindig szükségem van tanácsokra.”*
- *megszoktam őt [a mentort] és hiányolnám.”*
- *Nagyon jó.”*
- *kell a segítség a tanulásban.”*

Konklúzió

- A mentorprogram során sikerült elérni a kölcsönös befogadást.
- A gyerekek beszámoltak arról, hogy mely programokat, aspektusokat tartották jövedelmezőnek a mentorálási folyamatban.
- A mentorokat a gyerekek, olyan segítő személyekként látják, akik támogatják a sikereikben.
- A diákok számára szükséges lehet a közös munka folytatása a nyolcadik osztály befejezése után is.

Köszönjük megtisztelő érdeklődésüket előadásunk iránt!

Boda Vivien Lilla, vivienboda@gmail.com

Horváth Gergely, horvath.gergely@pte.hu

Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészeti- és
Társadalomtudományi Kar